

جمهوری اسلامی ایران

مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

بیت

شماره: ... ۸۷/ف/۱۴۱
تاریخ: ... ۱۳۸۷/۱۲/۱۴
پوست: صلوات

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه چهارصد و پنجم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۰ مشتمل بر بررسی دو طرح ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور اول: طرح بیمه کارگزاران مخابرات روستایی.

بررسی: ۱- طرح مذکور مستلزم تحمیل هزینه به دولت بوده و خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی دانسته شد. (۸ رأی از ۱۱ رأی) توضیح اینکه نظر بعضی از اعضاء این بود که شرکت‌ها از جمله شرکت مخابرات از نظر مخارج و درآمد، مستقل از دولت بوده و لازم نیست درآمدهایش به خزانه واریز شود و هزینه‌هایش نیز از خزانه برداشت نمی‌شود بلکه از منابع خود شرکت تأمین می‌گردد و لذا طرح مذکور مستلزم تحمیل هزینه بر دولت و خزانه نبوده و خلاف اصل ۷۵ نمی‌باشد.

در مقابل نظر اکثر اعضاء این بود که اصل ۷۵ اختصاص به غیر شرکت‌ها ندارد بلکه عنوان «تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی» موضوع این اصل می‌باشد و اگر شرکتی دولتی باشد درآمد و هزینه‌های آن نیز دولتی و عمومی می‌باشد و مؤید نظر اکثریت آن است که به مقتضای اصل ۵۳: «همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوبه به موجب قانون انجام می‌گیرد» و به مقتضای اصل ۵۵: «دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتهای، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از انحداد بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به نحوی که قانون مقرر می‌کند رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و ...» و مستفاد از این دو اصل آن است که شرکت‌ها نیز بودجه مصوب داشته که از خزانه برداشت می‌شود.

البته نظر بعضی از اعضاء اکثریت در رد مؤید مذکور آن بود که اعتبار مصوب در اصل ۵۵ همان اعتبار مصوب در اصل ۵۳ نمی‌باشد بلکه منظور اعتبار مصوب توسط مجمع عمومی شرکت‌ها می‌باشد و بنابراین این تأیید صحیح نیست.

۲- اطلاق طرح مذکور و الزام به بیمه نمودن با توجه به واگذاری شرکت مخابرات به بخش خصوصی - ولو بخشی از آن - خلاف شرع دانسته شد. (۹ رأی از ۱۱ رأی)

توضیح اینکه شرکت مخابرات - ولو بخشی از آن - به بخش خصوصی واگذار شده است و اجبار غیردولت به عمل نمودن بر اساس قانون کار و بیمه نمودن کارمندان، خلاف شرع می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که عمل به اینگونه قوانین نوعی شرط ارتکازی بوده که هنگام واگذاری شرکت مخابرات به بخش خصوصی لحاظ شده است.

و یا اینکه در مورد شرکت مخابرات و واگذاری آن به بخش خصوصی به صورت سهام، مالک شرکت شخصیت حقوقی می‌باشد و افراد خصوصی مالک سهام می‌باشند نه مالک شرکت و علی‌هذا الزام شرکت به عمل به قوانین قانون کار و بیمه نمودن، الزام شخصیت حقوقی می‌باشد نه الزام افراد خصوصی تا خلاف شرع لازم آید.

مگر اینکه گفته شود شخصیت حقوقی نیز متشکل از افراد خاص حقیقی می‌باشد و لذا اجبار شخص حقوقی نیز خلاف موازین شرعی است.

شماره: ... ۱۴۱/ف/۸۷ ...
 تاریخ: ... ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ ...
 پیوست: صلوات

دستور دوم: طرح اصلاح ماده (۲۰ مکرر) آیین نامه مالی شهرداری‌ها.

بررسی: اکثر اعضاء این طرح را خلاف شرع یا قانون اساسی ندانستند و لی ۵ نفر از ۱۱ عضو حاضر طرح مذکور را خلاف اصول شوراها- مذکور در قانون اساسی- دانستند.

توضیح اینکه بر اساس اصل ۱۰۰ قانون اساسی وظیفه شوراها نظارت می‌باشد و تنها بر اساس اصل ۱۰۲ قانون اساسی، شورای عالی استان‌ها می‌تواند طرح‌هایی را به مجلس (بطور مستقیم یا بواسطه دولت) ارائه نماید لکن در طرح اصلاح ماده (۲۰ مکرر) آیین نامه مالی شهرداری‌ها، صحبتی از ارسال به مجلس نیست بلکه شورای عالی با همکاری وزارت کشور حد نصاب‌ها را جهت تصویب به هیأت دولت (نه مجلس) ارائه می‌نماید.

و اگر گفته شود در اصل ۱۰۱ اختیارات بیشتری به شورای عالی داده شده و مفاد این اصل قرینه بر این است که اختیارات شورای عالی استان‌ها محدود در نظارت نیست جواب این گفته این است که این اختیارات هم نتیجه‌ای است که بر نظارت شورای عالی بر فعالیت مسؤولین اجرائی مترتب می‌شود و نمی‌تواند قرینه‌ای بر عدم محدودیت اختیار شورای عالی در نظارت باشد.

دوام توفیقات حضرت عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسن طاهری خرم آبادی

رئیس مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان